

Äsja valitud ja ametisse asunud volikogu ja vallavalitsus õnnitlevad vallarahvast saabuvate jõulupühade ja uue aasta puhul ja tahavad öelda:

*Jõuluõhtul, kui süütame küünlad,  
aina soovime midagi head:  
et me armsad kõik oleksid terved,  
et mured ei vaevaks me pead!*

## Võru vald jätkab endiste juhtidega

Valimised näitasid, et vallarahvas on suures osas rahul nii volikogu kui vallavalitsuse tegevusega. 18. oktoobril valitud volikogu liikmed tänavad oma valijaid ja püüavad usaldust õigustada.

### Uue volikogu esimene istung 28. oktoobril 2009

\* Olulisim päevakorrapunkt oli volikogu esimehe valimine. Kandidaate esitati kaks – Priit Süüden (VL Valla Eest) ja Ülo Haljend (Reformierakond). Kohal olnud 15 volikogu liikmest hääletas Priit Süüdeni poolt 11 ja Haljendi poolt neli volikogu liiget.

\* Volikogu esimehe asetäitja kohale esitati ainsa kandidaadina Meelis Koppel (VL Valla Eest), kes kogus 15 poolthäält.

\* Volikogu kuulas ära ja võttis vastu vallavalitsuse tagasisaatumiseavalduse.



Volikogu esimees Priit Süüden, kes on volikogu juhtinud alates 2002. a sügisest. See on – pärast Heino Kuusikut.

### Teine istung 11. novembril 2009

\* Vallavanema kohale esitati VL Valla Eest poolt Georg Ruuda. Teisi kandidaate ei esitatud. Kohal olnud 14 volikogu liikmest hääletas Ruuda poolt 13 (üks sedel oli rikutud). Asendusliikmena võeti volikogusse tema asemele Marko Tolga (VL

Valla Eest).

\* Volikogu otsustas moodustada neli alalist komisjoni (revisjoni-, sotsiaal- ja tervishoiu-, hariduse ja kultuuri ning majanduskomisjoni).

\* Alaliste komisjonide esimeesteks valiti:

revisjonikomisjon – Marko Tolga

sotsiaal- ja tervishoiukomisjon – Väino Repp

hariduse ja kultuurikomisjon – Ilmar Kesselmann  
majanduskomisjon – Ülo Haljend

\* Komisjonide koosseisud avaldame järgmises lehenumbri.

\* Võru valla esindajaks Võrumaa Omavalitsuste Liidu juhatuse nimetati vallavanem Georg Ruuda ja asendusliikmeks abivallavanem Aigar Kalk.

\* Nimetati Võrumaa Omavalitsuste Liidu üldkoosoleku liikmeteks Heino Vildo, Ilmar Kesselmann ja Georg Ruuda, asendusliikmeteks Pirek Piirisild ja Aigar Kalk.

\* Otsust volikogu nr 180 16.01.2008 ja nr 72 31.01.1995 täpsustamise kohta loe valla koduleheküljelt ([www.voruvall.ee](http://www.voruvall.ee)).

Volikogu esimees  
**PRIIT SÜÜDEN**



Vallavanemaks valiti tagasi Georg Ruuda, kes peab seda ametit alates 2005. aastast. (Töötas aastatel 1996 – 2005 abivallavanemana.) Peale tagasivalimise sobib siinkohal Georgit õnnitleda ka äsja möödunud juubeli puhul! Edu ja jõudu taasvalitud vallajuhtidele vallarahva ja valla ajalehe poolt!

Käesoleva aasta viimane volikogu toimub 16. detsembril. Peaküsimuseks alaliste komisjonide koosseisude moodustamine.

## Tagasivaade valimistele 18. oktoobril 2009

Valimised andsid vallale neljaks järgnevas aastaks uue volikogu. Volikogu 15 kohale kandideeris 62 vallaelanikku (valimisliit Valla Eest 26, Reformierakond 14, valimisliit Ühine Kodu 16, Keskerakond 6 kandidaati).

### Valimistel osalemine jaoskondade kaupa

|                | Valijaid | Käis valimas | %     |
|----------------|----------|--------------|-------|
| Jsk 1 Parksepa | 773      | 405          | 52,39 |
| Jsk 2 Väimela  | 1374     | 615          | 44,75 |
| Jsk 3 Puiga    | 1820     | 835          | 45,87 |
| Kokku          | 3967     | 2142         | 53,99 |

### Valituks osutusid

| Nimekiri       | Häälte arv | Mandaate |
|----------------|------------|----------|
| VL Valla Eest  | 1198       | 9        |
| Reformierakond | 535        | 4        |
| VL Ühine Kodu  | 322        | 2        |
| Keskerakond    | 74         | –        |

### Valimisliit Valla Eest

|                  |               |
|------------------|---------------|
| Georg Ruuda      | 152 lihtkvoot |
| Meelis Koppel    | 119           |
| Ilmar Kesselmann | 100           |
| Priit Süüden     | 92            |
| Kersti Kattai    | 57            |
| Helgi Noormets   | 56            |
| Väino Repp       | 52            |
| Heino Vildo      | 46            |
| Tarmo Timmi      | 46            |

### Reformierakond

|                 |     |
|-----------------|-----|
| Ülo Haljend     | 138 |
| Anti Saarepuu   | 71  |
| Pirek Piirisild | 56  |
| Roland Luks     | 52  |

### Valimisliit Ühine Kodu

|            |    |
|------------|----|
| Vallo Paat | 54 |
| Lily Pikk  | 54 |

NB! Aastatel 2002 – 2009 oli volikogus liikmeid 17. Seoses valaelanike arvu vähenemisega koosneb praegu valitud volikogu 15 liikmest.

Seoses Georg Ruuda valimisega vallavanemaks asendab teda volikogus Marko Tolga (44 häält).

Volikogu eelmisest koosseisust lahkusid Jaan Haga, Elvi Jallai, Ivo Lillepuu, Silja Otsar, Taimar Timmi, Taago Taaber, Tasu Prangli ja Rudolf Kauksi.

Valimistest osavõtu protsent oli Võru vallas 53,99, mis oli maakonna madalaim.



Majanduskomisjoni esimeheks valiti Ülo Haljend.



Revisjonikomisjoni esimees Marko Tolga.



Sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimees Väino Repp.



Kultuuri- ja hariduskomisjoni esimees Ilmar Kesselmann.  
Fotod PEETER HAUG



## Mart Timmi – aasta põllumees, aasta isa ja üldse üks õige Eesti mees

Võru vald on erakordselt rikas tublide isade poolest. Eelmise aastasse mahuvad Eestimaa aasta isa Hans Sissas ja Võrumaa aasta isa Agu Palo. Selle aasta 8. novembril võttis selle austusväärse tiitli vastu meie Mart Timmi, kes mitte väga kaua enne seda sündmust kuulutati ka Eestimaa aasta põllumeheks.

Mööda on veerenud mõned aastad, kuid tasub meenutada, et 60 aasta juubelit sai Mart tähistada Navi seltsimaja avamispeoga.

Tiitleid, eriti nii väarikaid, ei jagata ilusate silmade eest. Et Eestimaa parimaks põllumeheks ja väga heaks isaks ühekorruga saada, peab olema mees, kellest noorematel tasub eeskujut võtta.

### Mart Timmi ja Navi küla

Neile, kes ei tea – Mardi Jaagumäe talu, kus tööd saab ca 40 inimest, asub Navi külas. Kasvatatakse köögivilja, teravilja ja peetakse sigu. Poeg Tarmo on agronoom, poeg Taimar tegeleb kaubandusega (kes ei teaks Jaagumäe Toidukeskust!) ja abikaasa Urve hoolitseb 3000pealise seafarmi eest. 43 aasta pikkune põllumehestaaz on andnud Mardile oskuse välja tulla ka kõige keerulisematest olukordadest, mida Eestimaa heitlikud ilmad ja kohased jaburad põllumajandusreformid on ette veeretanud.

Peale erakordse organiseerimisvõime hindab Mart kõrgelt töö- ja kodukultuuri (sai valla



Mart Timmi porgandipõllul. (Erakogu)

heakorras komisjonilt käesoleval aastal messingtahvli tekstiga „Võru valla alati kaunile kodule“). Jaagumäe talu tootmishooneid ja nende ümbrus on sellises heakorras, et üks televisioonioperaator sigalat sihtides küsis: „Vabandage, kas see seal on kultuurimaja?“

Aasta põllumehe tiitlit antakse välja alates 2001. aastast. Sel aastal konkureeris 14 kahtlematult igati tublit tegijat. Kuid väarikas tiitel koos skulptor Ferdi Sannamehe kujuga „Külvaja“ ja Swedbanki 30 000kroonise preemiaga anti seekord presidendile poolt meie Mardile!

Käesolevate ridade autor on sügavalt veendunud, et kui Mardist oleks taibatud teha omal ajal põllumajandusminister, oleks Eestimaa maaelus praegu paljud asjad teisiti. See tähendab – paremini! Mardi arvates on maaelu Eesti elu vundament. Praegu aga

paraku päris pikka aega vundamentidil maas.

### Isa ja vanaisa

Nii Mardi kui tema abikaasa Urve elus on olnud lähedase inimese kaotusvalu. Tuge leiti teineteiselt. Praeguseks on Timmide pere, kui see Navile kokku tuleb, paisunud suureks ja ühtehoidvaks suurpereks, kus on pojad, tütreid, lapselapsed ja kasulapselapsed. Kui isa ja vanaisa Mart aasta isa tiitli sai, võeti ta kodus vastu plakati „Meie vanaisa, põllumees, on üks õige Eesti mees!“

Ja ega meilgi siia midagi eriti juurde lisada ole. Ehk ainult seda, et jätkuks jõudu ja tervist veel väga paljudeks aastateks! Sest nagu ütleb laulusalm – *Oo, Eestimaa! Kuni su küla veel elab, elad sina ka!* –

Vallarahvas ja valla ajaleht

## Konkurss „Maamehe ramm ja vägi“

Maamees ei ole siidikäpp, vaid töötægija, see õige maa sool.

Kõikide tublide maameeste tegemiste ja saavutuste tunnustamiseks ning säilitamiseks kuulutas Eesti Põllumajandusmuuseum välja konkursi „Maamehe ramm ja vägi“. Konkursil osalemiseks ootame materjale maal elavate või elanud nii noorte kui ka juba taadiikka jõudnud maameeste elust ja tööst. Olgu selleks oma kätega rajatud talu, nutikad lahendused ja huvitavad leiutised maatöö lihtsustamiseks, uudse tehnoloogia rakendamine maaviljeluses või omanäolised sepi- ja puutööd – kõik maameeste eluga seotud teemad on tervetunud. Materjali võib esitada nii reaalselt näidiste, fotode, videolõikude kui makettide või kavanditena. Samuti ootame olmeesemeid, dokumente ning mälestusi ja eluolu kirjeldusi.

Mälestuste kirjaneku hõlbustamiseks aitab teid küsimustik, mille leiata muuseumi kodulehelt [www.epm.ee](http://www.epm.ee).

Kogutud materjal säilitatakse Eesti Põllumajandusmuuseumis ja kasutatakse novembris 2010 avatava näituse „Maamehe ramm ja vägi“ koostamisel. Soovi korral tagastatakse laekunud materjalid omanikule pärast konkursi lõppu.

Võitjad kuulutatakse välja 2010. aasta isadepäeval 14. novembril.

**Materjalid palume saata või tuua kuni 2010. aasta 30. septembrini Eesti Põllumajandusmuuseumi aadressil Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond.**

Juurde palume kindlasti märkida oma nime, sünniaasta ja kontaktandmed.

Informatsioon konkursi ja näituse kohta tel 738 3819 või e-posti aadressil [kerle.arula@epm.ee](mailto:kerle.arula@epm.ee).

## Tänuavaldus

Võru vallavalitsus ja Parksepa aleviku elanikud tänavad operatiivse ja professionaalse tegutsemise eest Võru Politseiprefektuuri kriminaaljälituse töötajaid **Rainer Tagenit, Tarmo Tammesood, Jaanus Kanni ja Anne Operit** ning Põlva kriminaalisti **Jan Jõemad**, kes käesoleva aasta sügisel tabasid Parksepal varastanud ja huligaanitsenud üheksaliikmelise noortejõugu.

Kriminaalvastutus algab 14-ndast eluaastast. Praeguseks on asi kohtusse jõudnud. Lapsevanematel ja noortel endil tasuks mõelda asjaolule, et kriminaalsüütegu ja karistus selle eest jäävad karistusregistrisse ja vaevalt edasises elus positiivselt mõjuvad. Peaks mõtlema ka sellele, et tavaliselt kasvavad väikesed pahateod kiiresti suurteks.

## Vallajuhtide vastused õpilaste ja vallaelanike ettepanekutele

### Turvalisus

Võru vald on endiselt jagatud kolmeks konstaablipiirkonnaks (Parksepa–Väimela Meelis Zopp, Lasva poolne vallaosa Peeter Piirmann ja Roosisaare–Sõmerpalu poolne osa Esta Laos). Praegustel andmetel jääb sama jaotus püsima ka 2010. aastal. Korrarikkumistest on vaja rohkem informeerida nii politseid kui valda. Kui kannatanu pöördub politseisse, aidatakse tal ka kohapeal sündmus vormistada kas väärteoks või kriminaalajaks.

### Talihooldus

Valla hooldada on 250 km teid, lepingud on sõlmitud 11 teenusepakkujaga. Igal neist tuleb hooldada ca 20 km teid. Neljas piirkonnas on teenuse pakkujad vahetunud, nii et loodame paremat. Suurte sadude korral võib ikkagi probleeme tekkida. Libedusetõrjetehnika vallal puudub, nii et see tuleb sisse osta. Suure libedusega perioodidel seda tehnikat samal ajal kogu maakonnale ei jagu.

### Bussiliiklus

Liinide tihendamise ei sõltu vallavalitsusest (otsused võtab vastu maavalitsuse transpordiosakond). Praeguse eelarve seisu

juures oleme õnnelikud, kui suudaksime käigus hoida praegused õpilasiinid. Soodustusega kuupileti hinna alandamine võib tulla kõne alla koos uue eelarve koostamisega (praegu 200 krooni kuus).

### Parksepa tondilossid

Nii vana klubihoone kui Härmati vana elumaja on eraomandis. Omanikult on korduvalt hoonete korrastamist nõutud. Soome sauna saame müüa või anda rendile, kui lahenevad järveäärse maaomandi küsimused. (On edenenud senini väga aeglaselt).

### Kullerkupu, Sinilille tänava veeprobleemid

Neile tuleb lahendus koos valla ühisveevärgi uuendamisega, mis aga kindlasti tähendab ka veehinna tõusu.

### Parksepa keskkooli õpilastele

– 2010. a on valla investeringud suunatud Kose–Puiga poolse kergliiklustee väljaehitamisele. Raiste poole pikenduste ette näha ei ole.

– Parksepa–Väimela–Navi maantee on riigitee ja nii kuulub ka teeremont Lõuna Regionaalse Maanteeameti kompetentsi.

– Jalgrattateed hooldab vald.

Puhastamist on tellitud sagedamini, kuid ilmselt ei ole see olnud piisav. Püüame paremini.

– Nii Parksepa kui Väimela poed kuuluvad erafirmadele. Kaubavalikut ja lahtiolekuaegu ei saa vald reguleerida.

– Parksepa lasteaeda on remonditud ja seda jätkatakse.

– Raiste vanad väetishoidlad on silma riivavad, ent kuuluvad eraomanikule. Lubame, et valla poolt tehakse omanikule märgukiri.

– Parksepa aleviku valgustitest on enamik välja vahetatud. Järveäärse valgustuse pidev seehoidmine tuleb kõne alla, kui terviserada ümber järve on lõplikult välja ehitatud. Valgustus ja teede remont asuvad samal eelarve real. Paratamatult tuleb teha valikuid.

– Bussipeatus koolimaja juures väärrib kaalumist, kuid teisalt halvendab see tavaliselt olukorda. Kõnnitee remondiga alustatakse kohe, kui rahalised võimalused seda lubavad. Mõlema probleemi lahendusi püüame leida koos Maanteeametiga.

– Valvekaamerate paigaldusi kaalutakse. Puhtust ja korda alevikus tuleks eelkõige hoida noortel endil. Seda ka järve ääres. On kurb, et Parksepa on ainuke valla keskus, kus bussigradifikud on lõhutud ja maha kistud, samuti on Parksepal olnud ka

muid vandaalitsemissi.

– Kordame veel kord – vana klubihoone on eraomand. Maja tehniline seisukord on selline, et remont tõenäoliselt ei ole enam otstarbekas.

– Pangaautomaadi Väimelasse saavad paigaldada pangad. Senini ei ole seda peetud vajalikuks.

– Väimela järve ujumiskohta on puhastatud. Matussaart hooldab Kutsehariduskeskus.

– Loosu küla oja on vald vastavalt oma võimalustele puhastanud. Otseselt vallas ei puutu.

### Puiga õpilastele

– Korvpalliplatsi kehva katte remont on plaanis.

– Jalgrattateed esialgu Haanjasse ei tule.

– Puiga kool jääb põhikooliks.

– Mänguväljakud Kose alevikku on plaanis.

– Suvelaagrites on olnud vabu kohti, info saadaval valla lehes ja valla koduleheküljel ([www.voruvall.ee](http://www.voruvall.ee)).

– Puiga külaselts tegeleb pargi ja järve ümbruse korrastamisega. Vald toetab.

– Külad vajaksid silte. Ootame ettepanekuid külavanematelt.

### Noortele

– Skateparke, atraktsioone, mänguväljakuid, noortekeskusi jne. on kindlasti vaja. Ent initsiatiiv peaks tulema noortelt endilt. Vald on nõus toetama. Vald toetab ka Võru Noortekeskust, kuhu kõigist üritustest osa võtma oodatakse ka valla noori. Nii Parksepal kui Väimelas on praegugi olemas ruumid, kus soovi korral noored oma üritusi saavad korraldada.

Sõiduks linna huviringidesse on lapsevanematel võimalik alates oktoobrikuust osta soodustusega kuupilet (täpsem info kultuuri- ja hariduse peaspetsialistilt Siiri Konksilt tel 782 8092).

– Õpilaste transport kooli ja koju läheb vallas aastast maksma üle miljoni krooni.

– Bobiradade jaoks puudub vallas maastik, vibutrenereid maakonnas ei ole. Suisaklubi asemel tuleks liituda spordikooli treeninggruppidega.

– Võru vald katab huviringidest osavõtmise kohamaksu (aastas üle 2 mln), lapsevanema kanda on jäänud ainult õppemaks.

– Valgustatud metsarada on olemas Kubjal. Parksepal–Väimelas tuleb kasutada valgustatud kergliiklusteed.





Foto MAIDU JAASON

## Vannamuudu kümme lauluaastat

Läbilõike oma kümnest lauluaastast andis Võru valla ansambel Vannamuudu 24. oktoobril kontserdiga kultuurimajas Kannel. Osa kavas olnud laule on laiemalt tuntud, nii rõkkas ka publik kaasa. Mälestushetk pühendati lahkunud ansamblikaaslastele. Oma isa, kaks aastat tagasi lahkunud pillimehe ja laulusolisti Paul Kalda mälestuseks laulis ja mängis poeg Indrek Kalda.

Kontserdikavasse olid põimitud kapelli Vannamuudu pillimäng ning sõpruskollektiivide – kapelli Asjapuud, ansambli Elurõõm ja Puiga rahvamaja eakate tantsurühma Hõbedane etteasted. Naeru ja aplausiga võeti vastu Aarend Kabuni võrukeelne pühendusluuletus

ansamblile Vannamuudu autori esituses.

„Algus ei olnud kerge. Tuli harjuda üksteisega ja leida oma stiil. Lõpuks selle leidsimegi koos nimega Vannamuudu,” meenutas 1999. aasta sügist ansambli asutaja ja juht Helgi Noormets. Ta lisas, et Vannamuudut on nimele sarnasuse tõttu tikutud segi ajama kuulsa Ummamuuduga. Seepärast tehti kontserdil ettepanek nimetada ansambel ümber Võhandu Ööbikuteks.

Praegu osaleb Vannamuudu tegevuses 11 lauljat ja kuus pillimängijat. Lisaks esinemistele Võrumaal ja mujalgi Eestis on laulureisid viinud väljapoole koduvabariigi piire – Lätisse, Soome, Saksamaale ning viimati selle aasta kevadel Rootsi

Kuningriiki. Vannamuudu on eakate ansamblite arvestuses mitmekordne Võrumaa ja Kagu-Eesti vokaalansamblite konkurside laureaat.

„Meie vallas on kaks kollektiivi – Kolepi segakoor ja Kungla orkester, kelle tegevus ulatub läbi kolme sajandi. Nende kõrval on Vannamuudu oma kümne aastaga väga noor. Aga see aeg on tal tegusalt möödunud,” tunnustas ansambli vallavanem Georg Ruuda.

Kontsert tõi kultuurimajja kokku saalitäie rahvast. Oli palju õnnitlejaid. Meeleolumuusikat tegi enne ja pärast kontserti kapell Asjapuud, kelle saatel sai pärast tantsida ja laulda.

LIINA VALPER

## Hallo-oo! Önnõ pallo-pallo!

Tii, kallis rahvas nõnda Vannamuudu, tii austajit om kohal mitu ruudu, es tulõ mii jo kohalõ teid nuumma – mii tulli juubelil teil' önnõ suuvma!

Hoitku taivas, es tulõ mii ka puuma, mii tulli tii juubelinapsi juuma! Tii laul ja mäng om lännü niivõrd hinge, et är leevendäs ta mitmõ elopinge!

Ja praegusõl aol, kui valitsõs MASU, om rõõmsast laulust mitmõ-kõrdselt kasu, viil arva – mul om mõtõldagi häpe – vast laul hoit är' ka hirmutava TÄPE!\*

Tii laul om niivõrd jõulinõ ja äke, et hääl või voolada ka vastamäke, säälsamah või ta näudata ka õrnust, hella kassipoja kombel paita' kõrvu!

Olgu tervüst teil ja jätkugu jõudu, tii laululaival vannamuudu sõudu, toogu önnõ juubeli kümnes nummõr – nii arvas ka tii sõbõr ARNO KUMMÕR!

\*\*\*

\* Lõvpoolikide puult välläpaku-tu TÄPE pidi tähendämä TÄITSA PE- -ES!

*Ansambel Vannamuudu tänab südamest oma arvukaid sõpru ja poolehoidjaid, kes ei pidanud paljaks tulla meie juubelilauludest osa saama! Aitäh ka lilled, kingituste ja õnnitluste eest!*

*Abi eest täname oma vallajuhte, hariduse ja kultuuri peaspetsialisti Siiri Konksit, rahvamaja juhatajat Hugot, kontserti oma esinemisega toetanud Indrek Kaldat, kapelli Asjapuud, tantsurühma Hõbedane ja ansambli Elurõõm ning Jaagumäe Toidukeskust, kelle mulgi puder üldise heakskiidu pälvil! Ja muidugi ka meie sõpra-konsultanti Sale Varet!*

*Loodame taaskohtumisi!*

*Ansambel ja kapell Vannamuudu*



Vana koolimaja. Millal saab sellest koolimuseum?

Erakogu

## Ilmumas on raamat „Kodukandi radadel”

Uue aasta (2010) alguses peaks lugejani jõudma mahukas teos „Kodukandi radadel”, mis käsitleb praeguse Parksepa kooli ümbruse kauget ajalugu Eesti riigi tekkimisest ja eluolu arengut kuni aastani 1944. Koos sellega koolihariduse andmist siin kandis enne 1944ndat aastat. Raamatu autor on staažikas Parksepa keskkooli endine õpetaja, praegune koolimuseumi rajaja-juhataja ja kodu-uurimislase tegevuse koordinaator Ilme Vahtra.

Erialalt on õpetaja Ilme bioloog-keemik-geograaf, kuid huvi koduümbruse ajaloo vastu ärgitas sellega tegelema ja ka õpilasi kaasa tõmbama juba 1981. aasta algusest. Tulemused on olnud märkimisväärsed. Koolis on toimunud iga-aastased koduloopäevad, osa on võetud kodu-uurimise konverentsidest ja Tartus toimunud ajalooalaste uurimistöde konkurssidest. Tänuks tehtu eest aukirjad presidentidelt Lennart Merilt, Arnold Rüütlielt ja Toomas Hendrik Ilveselt. On kogunenud arvestatav hulk auhinnatud uurimistöid, mis tegelikult vääriskid ka eraldi kogumikuna väljaandmist.

„Aga esialgu tunnen rõõmu sellest, et „Kodukandi radadel” on juba trükkimisel ja jõuab liigemal ajal lugejani,” ütleb õpetaja Ilme. „Olen asunud koguma materjali raamatu teise osa jaoks, mis käsitleb meie kandi hariduselu ajavahemikus 1944 – 1989, mil kool reorganiseeriti keskkooliks.”

Millal tekkis veendumus, et kodukandi ajalugu vääril jäädvustamist raamatuna?

„Kõhklesin päris pikka aega,” vastab Ilme, „kuid ma-

terjali olin kogunud kogu oma koolis töötatud aja ja kui eakamad vilistlased hakkasid meie hulgast juba lahkuma, leidsin, et minu kohus on kogutud materjal vormistada. Kirjutama hakkasin 2008. aastal, ja siinkohal tahaks tänada kõiki inimesi, kes võtsid vaevaks kaasa aidata. See on – kes panid kirja oma mälestusi, saatsid fotosid ja toetasid trükikulude katmist. Raamatu teise osa jaoks ootan taas vilistlaste, endiste kolleegide ja koolitöötajate abi. Eriti tänulik oleksin fotode eest, kus on jäädvustatud I klasside lapsed. Oli ju aeg, kui ei olnud kombeks 1. septembril fotograafe kooli kutsuda.

Ootan meenutusi õpetajatest, sõpradest, klassikaaslastest, spordi- ja isetegevusest, kooli ümbruse kujunemisest, koolimaja juurdehituste valmimisest jne.

Raamatu keskmises osas tahan kooliaega meenutada õppeaastate kaupa.

Eriline väärtus on muidugi fotodel (ei tarvitse vist meenutada, et need saab terve tagasi), kus oleks ikka kirjas ka aeg, mil foto tehti, ja inimesed, kes fotol on.

Minu suureks sooviks on vana punase maja restaureerimine koolimuseumiks, sest juba praegu ei võimalda ruumid vastu võtta suuremaid esemeid (näit. on pakutud vana vokki). Ehk jõuan selle aja ära oodata.”

\*\*\*

Selle kohtumise päeval tähistas õpetaja Ilme ka oma sünnipäeva. Keda huvitab – see on 15. november. Jõudu, tervist ja veel palju tööõnn!

**Vallarahvas ja valla ajaleht**

## Külas oli Võrumaa kirjanik

Hiljuti oli Parksepa lugejatel külas Enn Vaino, humoorika ja ladusa jutuga kirjamees Varstu kandist. Tema esimene raamat „Raketigarnison“ I ilmus 1998. a ja sellele on järgnenud ridamisi üle 20 teose, mis on saanud lugejatel hea vastuvõtu.

Loodusesõprade ja jahimeeste ringkondades on Enn Vaino tuntud kui tähelepanelik looduse ja inimeste jälgija.

Loodusest ja sellega seonduvast jahindusest ja kalapüügist jutustavad „Laanes kaigub jahisarv“, „Elu kuldsed päevad“, „Laante süles, tuulte vallas“, „Polaaröö lummas hämaruses“, „Neptunile kingitud südamed“, „Seenevana pajatusi“, „Sündinud murdjaks“. Autobiograafilised „Raketigarnison“ ja „Mammutararmee telgitagustes“ on 70. eluaasta künnise ületanud autori

tagasisaade varasemale, eeskätt teenistusaastatele Nõukogude armee ohvitserina Siberis.

Jääme Võrumaa kirjanikult uusi raamatuid ootama, soovides selleks edu ja jõudu!

ELVI MÄÄR,

Parksepa raamatukogu juhataja

Kohtumised kirjanikega on Parksepal saanud kenaks traditsiooniks. Aitäh Elvile!



Enn Vaino lugejatega kohtumas. (Erakogu)



# Kokku said teotahtelised ja kultuurihingega inimesed

Neljapäeval, 5. novembril kogunesid vallamaja saali kultuuritöötajad, MTÜde ja seltside esindajad, et koos arutada valla kultuurielu üle ja pidada plaane eelseisvaks 2010. aastaks. Päeva juhatas sisse vallavanem **Georg Ruuda**, kes märkis, et uuel aastal tuleb paratamatult arvestada nn masuajaga. On hea, et valda on tekkinud juurde uusi seltsi ja MTÜsid, kuid teiselt poolt tuleb leppida olemasolevate rahade jagunemisega suurema arvu üksuste vahel. Järgnesid sõnavõttud.

**Parksepa rahvamaja juhataja Hugo Prants:** „Oleme püüdnud pakkuda kultuurilist meelelahutust kõigile elanikkonnale gruppidele. On hea meel, et projektirahade ja vallavalitsuse toel on vabaõhulava oluliselt paremas seisus kui mõni aeg varem. 2010.a on meie suuremaks ettevõtmiseks aleviku kolmas kodukandipäev. Koostööd on tehtud Uue-Antsla ja Vastseliina rahvamajadega.”

**Laulu Mängu Selts Kungla juhatuse liige Andres Jaaska:** „Meie suund on koostöö teiste külaseltsidega, eriti Naviga, kellega koos on korraldatud vastlapäev, Jüriöö jooks, emadepäev jne. Kogemusi käisime saamas Läänemaal. Koos käivad lapsed, meesteklubi, aeroobikaring. Peale traditsiooniliste ürituste on eesmärkideks maja teise korruse väljaehitamine, ümbruse haljastamine, ühesuguste külasiltide ja postkastide muretsemine. Liikmeid on seltsil 34, aasta liikmeks on 100 krooni.”



**Puiga külaseltsi juhatuse liige Kersti Kattai:** „Meie eesmärkideks on toetada noori ja aktiveerida külaelul. Toimunud on kolm külapäeva, korraldatud vana park, korraldatud n-ö lõõgastuspäevi seltsi aktiivile. Aastavahetuse võtame vastu koolimaja juures koos külarahvaga.”

**Puiga rahvamaja juhataja Külli Vijard:** „Pärast remonti on nüüd ka rahvamaja juhatajal oma tööruumid. Tegutseme tihedalt koos külaseltsiga. Peale isetegevuse organiseerimise heakorraalast tegevust (ekskursi-

oonid, õppepäevad), hoolitsemise Tuglase mälestuskivi ja kooliümbriuse pargi eest. Osaleme maateatripäevadel ja eakate üritustel. Tantsurühm Hõbedane on paisunud 20liikmeliseks ja saab arvukalt esinemiskutseid. Ebarahuldava bussiliikluse tõttu on keeruline organiseerida Kolepi segakoori tööd. Kooril on aga saabumas 140 aasta juubel.”

**MTÜ Teppo loõtsatalu asutaja Priidu Teppo:** „Registreerisime MTÜ 2008.a aprillis. Praegu on ainult kaks liiget. Eesmärgiks pillimeistri pärandi uurimine, tutvustamine ja temanimelise muuseumi rajamine. Raha saamiseks on kirjutatud mitmeid projekte. Loodame 2010.a alustada muuseumihoone restaureerimisega.”

Tahame kaasa aidata Loosu küla arengukava koostamisele, küla jaaniõhtu korraldamisele jne. Folkloorifestivalide ajal on Teppo talus alati toimunud öösimmanid, kuhu päris palju huvilisi kokku tuleb.”



**Meegomäe külaseltsi juhatuse liige Ennu Parksepp:** „Oleme noor selts, aga üht-teist on juba tehtud. Külas on palju noori. Iga kuu teisel pühapäeval käib selts koos Hämsa kõrtsi ruumides. (Täpsemalt seltsi tegevusest on lugeda valla lehe eelmisest numbrist.) Meil on valminud ka kodulehekül (meegomae.weebly.com/index.html). Sealt saab lugeda meie tegevusest.”

**Navi külaseltsi juhatuse esimees Tarmo Timmi:** „Seltsi liikmeid on 100 ringis, liikmemaks aastaks 100 krooni. Lisasissetulekuks on seltsimaja ruumide üürimine üritusteks, mida on päris tihedalt. Investeeringutest tuleks märkida soojuspumpade paigaldamist, eesriide muretsemist, ruumi akustika parandamist. Plaanis on teise korruse väljaehitamine külalistemajaks. Pidevalt tegutsevad majas aeroobika, lauluring, lastering. Traditsioonilised üritused on vastlapäev, naljapäev, meremiili jooks, jaanituli, jõulupidu, küladevaheline korvpalliturniir ja koostöö Kungla seltsiga. Jalad on alla saanud Navi vutiselts.”



**Naisteklubi Sinule juhatuse liige Külli Kandelin:** „Oleme noor ja tegutsemistahteline klubi asukohaga Kosel. Mehi klubi liikmeteks ei võeta, kuid üritustest võivad nad edukalt osa võtta. Oma tegevust soovime organiseerida koos eakatega. Vajame keskust, kus midagi ette võtta.”

**MTÜ Kodukotus Parksepa juhatuse liige Helgi Noormets:** „Pärast EPT lagunemist püüdsime aleviku elukorraldusele kaasa aidata halduskogu moodustamisega. 2005.a lõime seltsingu ja paigutasime selle tegevuse liinis EPTle mälestuskivi. Vallavalitsuse toel renoveeriti Kanariku 7 sotsiaalimaja kelder klubitegevuse ruumideks. Praegu toimuvad seal eakate, lasteringi ja aleviku raamatukogu üritused, samuti tähistavad inimesed seal tähtpäevi. 2006. aastal reorganiseerisime seltsingu MTÜks, mille tegevus küll juhatuse esimehe tegevusetuse tõttu aastaks seiskus. Ümber valitud juhatuse juures tegutsevad neli alakomisjoni (heakord, üritused, noorte ja sotsiaalkomisjon). 2007. aastal tähistasime aleviku 30a juubelit, valmis videofilm aleviku ajaloo (autor H. Noormets), on viidud läbi alevikusisene heakorrakonkurss (2008), aidatud kaasa Männi tänava lastele mänguväljaku rajamisele, rajatud puhkeplats kaupluse juurde, täiendatud haljastust ja aastavahetustel peetud meele aleviku üksikuid vanureid, invalide ja sotsiaalimaja elanikke. Ürituste osas on hea koostöö rahvamajaga.”

\*\*\*

Oma tegevusest andsid lühivõtteid valla raamatukogude juhatajad **Valentine Mägi, Maire Noormaa, Ruth Toots** ja **Elvi Määr**.

**Hariduse ja kultuuri peaspetsialist Siiri Konksi:** „Taotlused tegevustoetuse saamiseks valla eelarvest tuleb esitada 10. oktoobriks. Need vaatab läbi ja teeb oma otsuse kultuurikomisjon (esimees Ilmar Keselmann). Jaotuse kinnitab volikogu. Rahade kulutamine tuleb dokumenteerida ja eelarveaasta lõpul esitada aruanne.

Info levitamiseks oleks vaja rohkem kasutada valla ajalehte ja toimunud ürituste kohta peaks esmaspäeviti enne kella 12 esitama vallamaja lühinfo, et see saaks ilmuda teisipäevases Võrumaa Teatajas (tel 782 8092). Liginevad jõulud. Seetõttu soovitaks kõigil järgida MTÜ Parksepa traditsiooni pühade puhul meele pidada seltsi või küla üksikuid eakaid. Headus on rõõm, mida jagades saab hing rikkamaks!”

**Arendusnõunik Inge Vill:** „Tegevustoetuse taotlemise võimalused projektide esitamise kaudu on PRIA meede 3,2, hartsamängumaksu nõukogu, ko-



August Teppo lapselapsel Priidu Teppol on plaanis rajada August Teppo muuseum. Tulevases muuseumis (talu rehe all) mängivad pilli Juhan Uppin, Siim Rikker ja Enrik Visla ansamblist Tuulelõõtsutajad. (Erakogu)



Meegomäe küla rahvas tutvumismatkal oma külaga. Vihmane ilm ei loe! (Erakogu)

haliku omaalgatuse programm ja Leader programm. Uued MTÜd! Tuleb alustada arengukava koostamisega. Enne projekti esitamist võiks selle kooskõlastada vallamajas, sest omaosaluse katmisega võib järgnevatel aastatel raskeks minna. (Valla tulubaas on oluliselt vähenenud.)

## Päeva kokkuvõtteks

\* Saime ülevaate vallas toimuvast. Tegutseb 18 ringi 243 osavõtjaga.

\* Tänu ringijuhude tublile

tööle võttis suvel toimunud laulu- ja tantsupeost osa suur arv valla isetegevuskollektiividest.

\* Aeg on raske. Rohkem võiks olla koostööd ja ühiseid ettevõtmisi.

\* Paremini on vaja jagada infot, kasutades selleks nii valla ajalehte, kodulehekülge kui ka maakonna veebilehekülge.

\* On tore, et on tekkinud ühistegevuse alged Kosele, Meegomäele, Loosule. Eeskujul, mis väärisk järgimist!

Jõudu tööle, kultuurirahvas! Vahvaid üritusi ka 2010. aastal!

## Head endised ja uued Kolepi koori laulusõbrad!

*Maarahva laulja um ravnast. Lagonu kerigu kõrvalõ tõusnu ku havvast.*

Kolepi segakoor valmistub 140. sünnipäeva tähistama. See toimub 9. aprillil 2010. Koori dirigent Ara Bander on optimist. Kavasse tulevad kõige ilusamad laulud, mida koor on esitanud. Kümme aastat tagasi toimus koori kontsert koos valla teise teeneka kollektiivi – Kungla puhkpilliorkestriga. Ka seekord soovime koos esineda. Sisuka ja põhjaliku kokkuvõtte koori ajaloo kohta on kirja pannud endine Kolepi kooli õpetaja Õie Laanekivi. Kooriliikmed on õnnelikud, et võisid osaleda 2009. aasta XXV üldlaulupeol, mis jättis võimsa mulje lauljate mällu. Võlvuugi toimib, kui üheskoos hingavad kümned ja tuhanded. See oli vapustavalt ilus.

*Kas siis selle maa keel laulutules ei või taevani tõustes üles... Lugupeetud endised ja*

uued laulusõbrad! Ootame laulma ja koori toetama. Lehitsedes koori albumit, näen fotosid, kus on viiskümmend kuus lauljat. Kõigil silmad säramas ja dirigenti jälgimas.

Leia pikkadel talveõhtutel aega laulusädet hoida ja usu, sul saab parem. Tule ja tegutseme koos nende inimeste nimel, kes 140 aastat tagasi hakkasid koorilaulu edendama ja kes on suutnud senini laulutule soojas hoida!

Hoiame kooritraditsiooni alles ja laseme laulul kõlada!

*Kae, kuradit, süü pess läbi ravnast, helü kost kätte havvast...*

Koori auliikmed: Erika Sammelsoo, Helvi Vildo, Koidula Needo, Heili Kall, Adelheid Rauba, Amanda Orro ja Ilme Eelsaar.

Koori nimel **KÜLLI VIJARD** 18. november 2009



LMS Kungla valu ja vaevaga renoveeritud seltsimaja. (Erakogu)





Selle aasta talv algab 21. detsembril kell 19.47. Aga millal tuleb lumi!

## Jõuluime saabumise aegu

### Neli adventiküünalt

Advent on neljandast sajandist pärit jõuluoootus, mis kestab neli nädalat. Advent on liikuv tähtpäev. Sel ajal oodatakse Jeesuslapse sündi. Küünlavalgus peletab kurjuse ja toob inimesed üksteisele lähemale. Oluline on ka küünlade värv. Esimene, teine ja kolmas adventiküünal peaksid olema sinised või punased, neljas aga roosa. Küünlad süüdatakse ühekaupa. Esimesel ja teisel adventipühapäeval tähistatakse Jeesuse tulemist, kolmas pühapäev on Ristija Johannese ja neljas Maarja ehk Issanda päev.

### Kaunis jõluaeg

Jõuluajal peaksid valitsema rahu, armastus, üksteisemõistmine, andestamine. Ja headus. Endast nõrgemate aitamine, sest andmise rõõm on tihti suurem saamise rõõmust. Mis sellest, et pühad on kristlikud. Meie ajal on inglid asendunud päkapikkudega, jõulukinke saab jõuluvana käest (või sussi seest), jõuluvana tuleb kindlasti Lapimaalt ja sõidab põhjapõtradega. Peaasi, et hingesoojust jätkuks kõigile ja et igäüht peetakse meele.

Jõuluõhtul helisevad kirikukellad ja kutsuvad inimesi osa saama jõuluimest. Ma ei tea, kas on tähtis, et kõik seda imet uskusid. Aga see, et kirikud on jõulupühade ajal pilgeni täis, näitab, et see imeliselt seletamatu seal läheb südamesse. Ja kui inimesed tulevad kirikust, on maailmas vähem kurjust ja rohkem headust. Vähemalt jõuluõöl. Kui laseme jõuluimel oma hinge tulla, läheb seal puhtamaks ja hel-

gemaks ning me oleme saanud paremaks iseenda ja teiste jaoks.

### Jõulurõõm ja jõulukurbus

Neile, kes saatuse tahtel jõuluõhtul ja aastavahetusel üksi peavad olema, on need päevad ehk aasta kõige raskemad. Helisevad usaldustelefonid ja pole haruldane, kui nuttes kaevatakse: „Et need jõulud ükskord juba ei lõpe!”

Kuidas end aidata, nii et üksinduse kurbus ei viiks isegi traagiliste tagajärgedeni. Eelkõige tuleks endale teadvustada, et minu üksindus on vaid üks paljude hulgast. Ja et üksinda võib olla ka perekonnas või suure rahvahulga sees. Tuleks keskenduda ilusatele mälestustele, sest pole inimest, kelle elus pole olnud aega, mil ka tema oli kellelegi vajalik. Selle asemel et kurvastada üksinduse üle, peaks rõõmustama kas või selle üle, et ma olen olemas. Või isegi – et ma veel olen olemas. Kui on tervist, peaks mõtlema, kui väga kadestavad mind need, kes on praegu haiglas.

Üks võimalus end masenduse eest kaitsta oleks ka see, kui suhtuda nii jõuludesse kui vanaaastasse kui tavalistesse päevadesse. Ja sisendada endale: olen üle elanud kõik nädalavahetused, miks ei peaks ma siis seda suutma nüüd.

On hea, kui inimest tema üksinduses toetaks usk.

Jõuluõhtul põlevad kalmistutel sadad küünlad lähedaste inimeste kalmudel. Meiega koos neid enam pole, kuid mälestused on jäänud. Ja neid ei saa meilt keegi võtta.

### Jõulud ja masuaeg

Mõni päev tagasi nägin poeüksel noort ema, kes nutvat last kätpidi tirides ka ise pooleldi nuttes karjus: „Saa aru, emme ei saa kõike osta, mida sa tahad, emmel ei ole raha!” Kuigi rahapuudusel võisid olla ka muud põhjused, ei olnud välistatud tüüpolukord – töötus ja võlad pangale.

Töötü pere jõulud ei ole rõõmupühad. Ent edasi elama peab ja hea tahtmise korral on igast olukorrast väljapääs. Raha võib olla, kuid hoolivus peab olema. Kahetseda pole mõtet seda, mida enam ei ole, vaid rõõmustada selle üle, mis veel alles on. Olgu selleks kas või võimalus toetada kedagi, kellel on veel raskem. Sest headus on rõõm, mida jagades saab hing rikkamaks. Hea sõna kellelegi on suur väärtus, mis tegelikult ju midagi ei maksa.

Oma elu ühes töökollektiivis mööda saatnud vanematel, kuid veel tööealistel inimestel on praegu uut kohta raske, kui mitte päris võimatu leida. Ent kas asutustel, kus koondatud on pikka aega töötanud, on mahti mõelda, et neid pühade puhul hea sõnaga või koosviibimisega meele pidada?

Aeg on raske. Seda enam peaksime üksteisest hoolima. Et oleks rohkem jõulurõõmu ja vähem jõulukurbust.

*Jõuluõhtul, kui süütame küün-*

*lad,*

*aina soovime midagi head:*

*et me armsad kõik oleksid ter-*

*ved,*

*et mured ei vaevaks me pead.*

HELGI NOORMETS

*Lapsena jõuluõhtul jooksin õue lauda manu kus vilkus latern taskust leivapalu jagasin lammastele võtsin tallekese sülle vastu pehmet villpead surusin põse istusin söimes heinasülemil Aga õues hakkas sadama laia lund läksin ja kuulatasin – külateel kuljuste kõlin kauge kirikukellade kaik Räätsmed puudutasid mu käsi nii tasa kui vargne tiib nagu pilvelt pudeneks sulg ja puhkaks peopesal*

*Kambriakna hüguseid ruute valgustas küünalde helk*

*toast vastu löi koldesoojus kuusk laeni tulesid täis okstel rippusid kullatud käbid kuusejalal kirendas kink – kas polnud ma seda räätti ema õmblusekotis näinud – aga nüüd see ju oli nukk silmad nina ja suu käed ja jalad Ema sülle rõõmuga peitsin pea tark karjakoer sitsis me kõrval Lapsed suuremad luikasid laulda viiul vingus isa karedas käes*

MINNI NURME  
kogust „Pilvede pisarad tärkamisse”

## Lend

Aeg lendab, öeldakse. Aasta kaob taas vaikselt kindlal sammul igavikku ja ei pöördu oma kordumatutes enam kunagi tagasi.

Külasthan hingede kuul, novembris, omaste haudu. Süütan küünlaid ja mõtisklen. Kunagi lapsena mõtlesin, miks vanad inimesed käivad surnuaedades nii tihti. Iga kord nad ei rehitse kalme ega istutanud lilli, lihtsalt istusid ja vaikisid. Nüüd mõistan, et me ei vaiki. Me räägime lahkunud hingedega juttu. Meie kuulame neid, nemad kuulavad meid. Meil on nii hea olla ja meie süda ning hing tunneb rahuldust, kergendust.

Nemad on oma lennud lõpetanud, nad on oma rahu leidnud. Meie lendame edasi ja aeg meie kõrval seisab endiselt paigal. Aeg ei ole meie oma, aeg on Jumala oma, Tema antud, kingitud elu. Elu ja Aeg on minu arvates üks ja seesama.

Mõned üksikud raagus lehispuud. Metsad. Igihaljad kuused, männid, isegi rohi heinamaal näitab oma helerohelist haljendavat värvi.

Autoaknast näen, kuidas Adavere lähedal maiustab lehmakari karjamaal rohtu süües. Eesti lehma piim on kõige maitsvam! Samuti koor, või, šokolaad, kohupiim, kohukesed, mmm..., keele viib alla!

Taevas on pilvine. Suured, hallid, rasked, madalad pilvemäed umbes ühe kilomeetri kõrgusel.

Sõidan Tallinna-Tartu-Võru maanteel. Enne Põltsamaad, vasakult, kirde poolt näen, kuidas pilvedest sööstab välja linnu-parv.

Tumehallid linnud. Lendavad kolmnurgas, parves umbes

100 kuni 200 lindu, juhtlind kõige ees, teised hoiavad tema tiibade kõrvale, üksteisega tiheidalt koos.

Lendavad minu eest risti üle maantee, suundudes edelasse, Läti poole, lõunasse.

Linde tuleb veel ja veel, üks parv teise järel, neid on kokku tuhandeid. Tahaks auto peatada ja imetleda lahkuvate Põhjala tiivuliste ülendude, kuid leian, et see tekitaks liiklusohutliku olukorra meie kitsukesel maanteel.

Korrapäraselt kolmnurgas lendavad minu algkoolis pähe jäänud koolitarkuse põhjal kured.

Toonekured, valged, kes tittesid noorpaaridele toovad, lahkuvad parvedes juba augusti lõpus või septembri alguses.

Oktoobri alguseks tavaliselt lahkuvad samuti hallid sookured. Et aga ilmastik on soe ja loodus veel ootab talve tulekut, võis juhtuda, et ma nägin Soomest, Karjalast startinud sookurgi.

Lindudel seisab nüüd ees raske ja ohtlik pikamaalend, siht-kohaks Põhja-Aafrika päikeselised rannad.

„Kured lähvad, kurjad ilmad”, ütleb eesti vanasõna.

Ma olen ju nende lindudega hingesugulane, nende tundmatu vend...

Me oleme tõesti rändlindude hingesugulased. Eestlased, kes talveks kodumaalt lahkuvad. Kodu, pesa, noorus, kevad, rõõmurikas suvi jäid siia, Eestisse. Mind, meid... tagasi ootama.

Õpetaja JÜRI PALLO  
Lühendatult artiklist novembris  
2008, Los Angeles

## Kuhu minna jõulupeole

### Parksepal

7. detsembril – küünalde süütamine aleviku jõulupuul

20. detsembril kell 14 – eakate jõulupidu

21. detsembril kell 15 – jõulupidu keskkooli 1. – 6. kl õpilastele

22. detsembril kell 18 – jõulupidu 7. – 11. kl õpilastele

### Puigal

13. detsembril kell 13 – eakate jõulupidu

17. detsembril kell 11 – jõulu-

pidu valla kodustele lastele Puiga lasteaias

19. detsembril kell 20 – jõulupidu ümbruskonna rahvale koos ansambliga Tiigrikutsud. Jõuluvana!

22. detsembril kell 17 – jõulupidu Puiga koolis

\*\*\*

25. detsembril kell 18 – jõulupidu Kungla seltsimajas

19. detsembril kell 18 – jõulupidu Navi seltsimajas

28. detsembril kell 18 – jõulupidu Meegomäe küla rahvale koos lastega Hämsa kõrtsis



## Kui Võru vald tegi Riigikogule ära

Seda küll mitte seaduste väljamõtlemises, vaid korvpallis. See oli Riigikogu liige Kalvi Kõva, kes Parksepa kooli suurremondi lõpupeol teatas, et nii ilusasse võimlasse sooviks ka Riigikogu korvpallimeeskond mängima tulla. Ja et see võiks toimuda 27. oktoobril. Kuna Kalvi Kõva on kõva sõnapidaja, saabusid nimetatud kuupäeval Parksepa asepiiker Jüri Ratas ja Riigikogu liikmed Indrek Saar, Kalvi Kõva, Kalle Laanet, Hannes Rumm, riigikogu kantselei töötajad Riho Kangur ja Peep Pihlak. Võru vald pani omalt poolt vastu juunioride ja seniioride komandod. Juunioridel on aega kuulsust koguda, seniioride võistkond tuleks nimeliselt ära märkida. Need olid Priit Süüden, Ülo Tulik, Ilmar Kesselmann, Alar Veibri,

Taimar Timmi, Indrek Saar ja Georg Ruuda.

Kui kuulsad külalised olid mõnda aega meie juuniorikoosseisu soojendust jälginud, ilmusid nad kohtunike laua juurde ja soovisid sõlmida poliitilist kokkulepet. Seda, et kui noored neile liiga teevad (s.o – kui vahe läheb üle kümne punkti), vahetatakse sisse seniorkoosseis. Külaliste soovile tuldi vastu ja vahetused toimusid. Laskumata detailidesse, märgime siinkohal ära ainult mängu lõpptulemuse. See oli 79:69 Võru vallale. Kaotusest hoolimata lahkuti sõpradena ja Võru valla uue aasta eelarvet ei ähvardatud vähendada. Nii et – kena keik!

Treener Kalev Palo kommentaarid vahendas

**HELGI NOORMETS**

## Parksepa keskkooli Rammumees 2009

26. novembril toimus Parksepa keskkoolis esimene võistlus Rammumees 2009.

Osa võttis kuus õpilaste võistkonda, kuhu kuulusid:

8. kl Magnus Jaaska, Elari Kivi

9. kl Rait Mosona, Indrek Raag, Kevin Kulpson

10.a Ville Tüve, Aigar Vetemäe, Kristo Jürisoo

11.a Keit Kungus, Kristjan Runtal, Silver Hinn

11.b Martin Järv, Rainer Lepik, Kristjan Kikkas

11.c Siim Breidaks, Ken Metsla, Ego Lukk.

Võistlustulle astus ka õpetajate meeskond, kuhu kuulusid Ando Tuul, Kalju Haabmets ja Peeter Lumi.

Kavas oli kuus ala: 16 kg sangpommi tõstmine, 50 kg kangisurumine, 10 kg raskuste oidmine,

50 kg palgi tõstmine, 100 kg kohvritega jooks ja 100 kg jõutõmme.

Arvestust peetikahes vanuserühmas (8.-9. kl ja 10.-12. kl). Nooremas vanuserühmas läks võidukarikas 9.klassi poistele ja vanematest võitis 11. b klass.

Sündmust ilmestasiid kooli vilistlane jõutõstja, kolmekordne Euroopa meister ja maailmarekordi omanik noorte arvestuses Marko Traks ja rammumees Gert Goršanov Corsa GYMist, kes võtsid enda hooleks kohtuniku rolli ja demonstreerisid noortele oma musklimammu.

Tantsulist vahepala pakkusid 6. ja 9. klassi tantsutüdrukud.

Kel ürituse vastu rohkem huvi, vaadake Parksepa keskkooli kodulehekülge zeus.parksepa.werro.ee

**AIRI PÜTSEP**  
huvijuht

## Ega talv taeva jää

Astronoomiline talv algab sel aastal 21. detsembril (toomapäeval) kell 19.47. Kliimatilise talve alguseks loetakse aga püsiva lumikatte tekkimise kuupäeva või ööpäeva keskmise õhutemperatuuri langemist püsivalt alla 0° C. Mõõdunud aastal kujunes selleks kuupäevaks Lõuna-Eestis 5. detsember, kuigi võimas lumetuisk oli üle Eestimaa käinud juba 23. – 24. novembril.

Lähikümnendi kõige varajase talv sai alguse 2002.a oktoobri teisel dekaadil. Tavaliselt ei loo aga saabusid külmad veel talvemeleolu, kuna puudub lumikate. Nii juhtus see aastatel 1993 ja 1998, kui järved said jääkaane mardipäevaks ja kadripäevaks oli maapind –20° C langenud temperatuuride tõttu ligemale poole meetri sügavuseni külmunud. Üpris varakult, novembri alguspäeval, saabus talv 1995.a koos küllaldase lumega ja kestis pikemate sulape-

rioodideta märtsi lõpuni välja. Viimased kuus aastat on muutunud Eestimaa talved soojemaks ja vesisemaks. Kaks aastat tagasi püsisvat lumikate talvekuudel ei tekkinudki. 2006.a detsembris ja 2007.a jaanuaris kerkisid soojarekordid +10° C. Näärilkuu esimesel nädalal varuti toona Laheda valla põldudel silo, rääkimata metsaalustel õide puhkenud näsiniintest ja tärgranud kukeseentest.

Kuigi talvekuu viimane dekaad möödub tänavugi rekordsoojale lähedases graafikus, arvan, et sedasorti sündmused eelseisval näariajal ei kordu. Pigem olen päri loodusvaatlejatega, kes metsseapõrna aluseks võttes näevad jõulukuud talve ülemineku ajana ja jaanuarikuud korraliku lumega.

Kahlojal 26. novembril 2009  
**PEEDU PALM,**  
ilmavaatleja



Ees (vasakult) Karl Reisman, Rasmus Kolling, Siim Kongo, Kalev Palo, Kevin Kaldmäe, Mirko Märdimäe, Tanel Treial.

Ülal Martin Kallas, Martin Kulberg, Tanel Zupsman, Taavi Leok, Richard Sirel, Juss Jürisaar.

## Parksepa rahvusvaheline korvpalliturniir ligineb juubelile

See tähendab, et Parksepa SK/Võru korraldas rahvusvahelist noorte korvpalliturniiri 18ndat korda. Peale Eest võistkondade (Turba gümnaasium, Tartu Kalev, Parksepa) osalesid ka naaberriigi Aluksne korvpallurid. Veel kaks aastat ja juubelinumber 20 ongi käes.

Noormeestest (1991 – 1993 sündinud) võitis seekord Turba gümnaasium/Harju Kalev, Parksepa poisid tulid teiseks (koos-

seis fotol). Meie poiste parimaks mängijaks tunnistati Tanel Zupsman, turniiri parimaks Turba poiss Raino Orumaa.

Tüdrukud (1992 – 1993 sündinud) suutsid võita ainult Aluksnet ja jäid neljandaks. Parimaks meie mängijaks tunnistati Kaisi Kalma, turniiri parimaks Mailis Pokk (Tartu Kalev I). Tänu toetajatele oli soliidne auhinnalaud ja parimad said väärilise tunnustuse. Korralda-

jad tänavad siinkohal abi eest Võru vallavalitsust, Võru maa-valitsust, hasartmängumaksu nõukogu, Kultuurkapitali Võru ekspertgrupp, Jalajälge, Timo Keraamik, Jaagumäe Toidukeskust, SEB-i, Eesti Punast Risti ja Võrumaa Teatajat.

2010. aasta rahvusvaheline turniir tuleb juubeliteelne. Jõudu tegijatele!

## Tagaküla Laulu Mängu Selts Kungla tegevusest

Seltsil on hetkeseisuga 34 täisealist liiget, kes kõik ka aktiivselt seltsi tegevuses kaasa löövad. Tähtsamateks eesmärkideks on külas ühtsustunde loomine ja traditsioonide säilitamine, mitmekülgsed vaba aja veetmise võimaluste pakkumine, laste ja noorte kaasamine ning nendes huvi äratamine oma kodukandi vastu.

### Mis sai tehtud

2009. aasta märksõnaks oli koostöö teiste külaseltsidega. Käesoleval aastal toimusid järgmised üritused:

**JAANUAR** – uue aasta vastuvõtmise pidu;

kolmekuningapäeva lauateniseturniir;

**VEEBRUAR** – vastlapäev koos Navi külaseltsiga;

**APRILL** – kolmepäevane õppereis Läänemaale koos Tsoigo Arendusühinguga;

Jüriöö jooks koos Navi külaseltsiga;

volbriõhtu;

**MAI** – emadepäeva üritus; koguperereis Pokumaale;

**JUUNI** – jaanipäev;

**OKTOOBER** – viie külaseltsi

ühisüritus.

### Mis toimub, mis tulemas

On toimunud kolmed heakorraldud.

Tulemas on kadripäevapidu, jõululaat, laste jõulupidu ja jõulupidu ümbruskonna rahvale.

Kaks korda kuus tegutseb lastering ja kord nädalas aerobikaring. On loodud meeskubli ja noorteansambel.

2009-2010 teostub Kungla seltsimaja ümbruse haljastusprojekt. Sellest innustatuna pöörame 2010. aastal enam tähelepanu küla ja talude üldisele välisilmele. Algab eeltöö küla- ja talude ühtsete viitade ja postkastialuste valmistamiseks. Kohaliku omaalgatuse programmist on rahastamist leidnud projekt haljastusalaste õppepäevade korraldamiseks.

Toimuvad ka juba traditsiooniks saanud ühisüritused.

Laulu Mängu Selts Kungla kuulub Kungla seltsimaja, mille renoveerimistööd algasid 2005. aastal. Käesoleval aastal on tehtud investeeringuid 300 000 krooni eest. On paigaldatud välisvalgustus, terrassile kivisillu-

tis, majja valve- ja tuletõrjesignalisatsioon.

EAS-ile on esitatud projekt teise korruse renoveerimistööde rahastamiseks.

### Tahame tänada!

Täname meeldiva koostöö eest Võru vallavalitsust ja eelmist volikogu. Loodame mõistvat suhtumist külaelu probleemidesse ka äsja valitud volikogult.

Kõigi seltsi liikmete nimel kuulub eriline tänu Ingele PRIA ja EAS-i projektide kirjutamise ja arundluse vormistamise eest, Andresele suhtlemisel ehitajatega, majandus- ja haldusprobleemide lahendamise eest, Toomasele ja Priidule jooksvate majaküsimustega tegelemise eest ning Annelile ja Katrinile lasteringi töö organiseerimise eest! MEELEOLUKAT AASTA LÕPPU!

**OOTAME 25. DETSEMBRIL KUNGLA SELTSIMAJA JÕULU-PEOPLE! TANTSUKS ANSAMBEL K.O.I. PILETID JUBA SAADAVAL (INFO 5298394) ENE ANDREJEV,**  
Tagaküla Laulu Mängu Selts Kungla juhatuse esimees

## Natuke nalja ka

Algul ostab poliitika valijaid ära, et võimule saada. Pärast ostavad valijad poliitiku ära, et üldse midagi saada. \* \* \*

Diktatuuri ajal valid, mis antakse. Demokraatia ajal valid,

mida tahad, ja saad, mis antakse. \* \* \*

Demokraatia on siis, kui rahvas võib võimu saada sinna, mis ta ise on. \* \* \*

Uude kainestusmajja tehakse prominendisviit.

\*\*\*  
Õnn tuli meie õuele, kuid pööras värava pealt tagasi...! \* \* \*



## Sündmused 2010.a alguses

| Kuupäev            | Kella-aeg | Sündmus  | Toimumise koht                             | Täpsem info                             |
|--------------------|-----------|--|--|---|
| 5. jaanuar         | 13.00     | Reisiklubi uusaastapidu                                  | Vallamajas                                 | Helgi Noormets<br>5615 6234             |
| 6. jaanuar         | 18.00     | Hüvastijätt jõulupuudega                                 | Parksepa laulu-<br>väljaku<br>lõkkeplatsil | Hugo Prants<br>5189 662                 |
| 6. jaanuar         |           | Kolmekuningapäeva lauatenniseturniir                     | Kungla seltsi-<br>majas                    | Ene Andrejev<br>5298 394                |
| jaanuar            |           | Fred Jüssi 75<br>Raamatute näitus                        | Puiga<br>raamatukogus                      | Maire Noormaa                           |
| 13.-15.<br>jaanuar |           | Koolitus EstLat projekti „Singing<br>Neighbours“ raames  | Viljandis                                  | Astrid Org<br>5283 552<br>Siiri Konksi  |
| 24. jaanuar        |           | Käsitööpäev  | Puiga rahvamajas                           | Külli Vijard<br>5253 348                |
| 12. veebruar       | 20.00     | Sõbrapäevapidu   | Parksepa<br>kooli saalis                   | Hugo Prants<br>5189 662                 |
| 14. veebruar       |           | Navi ja Kungla vastlapäev<br>ning sõbrapäev              | Kungla seltsi-<br>maja juures              | Ene Andrejev<br>5298 394                |
| 18. veebruar       |           | Laste folklooripäev                                      | Parksepa<br>kooli saalis                   | Maie Pau<br>Helle Liloson               |
| 21. veebruar       | 11.00     | Ülevalla vastlapäev                                      | Puigal                                     | Külli Vijard<br>Meelis Koppel           |
| 12. märts          | 19.00     | Uue-Antsla kultuurimaja taidlejate õhtu                  | Parksepa<br>kooli saalis                   | Hugo Prants<br>5189 662                 |
| 5. märts           | 19.00     | Tantsuõhtu   | Puiga kooli saalis                         | Külli Vijard<br>5253348                 |
| 20.-21. märts      |           | Kagu-Eesti poiste korvpalliturniir                       | Parksepa<br>spordihoones                   | Kalev Palo<br>5103 636                  |
| 23. märts          | 11.00     | Võrukeelsete näitemängude päev                           | Puiga koolis                               | Helve Ruul<br>5647 2721                 |
| 4. aprill          |           | Võrumaa vokaalansamblite päev                            | Missos                                     | ringijuhid                              |
| 5.-9. aprill       |           | Ülevallaline KÄSITÖÖDE NÄITUS                            | Vallamajas                                 | Helgi Noormets                          |
| aprill             |           | Kagu-Eesti vokaal-ansamblite päev                        | Põlvas                                     | Edasipääsenud<br>kollektiivid           |
| 17. aprill         |           | Maateatrite päev<br>Osaleb Puiga näitering               | Lasvas                                     | Külli Vijard                            |
| 23. aprill         |           | Jüriöö jooks Tagakülalt ja<br>Navilt keskpõrandale kokku | Pidu Kungla<br>seltsimajas                 | Tarmo Timmi<br>5534 073<br>Ene Andrejev |
| 23.-24. aprill     |           | Kultuurimess   | Tallinnas                                  |   |
| 29. mai            |           | Uma PIDO   | Põlvas                                     |   |
| 30. mai            |           | Memme-taadi pidu Vastseliinas                            | Vastseliinas                               |   |
| 5. juuni           |           | Tantsupidu Kubjal  | Kubjal                                     |   |
| 6. juuni           |           | Kagu-Eesti memme-taadi pidu                              | Mulgimaal                                  |   |
| 11.-13. juuni      |           | II meeste tantsupidu                                     | Rakveres                                   |   |
| Juuli              |           | Võimlejad pidu   | Tallinnas                                  |   |
| 8.-11. juuli       |           | Folkloorifestival  | Võrus                                      |   |

## Tevakaabli abil saab läbi ilma digiboksita

| Parksepa toimib kaabeltelevisioonivõrk, mis edastab valiku TV kanaleid. (lisa kõrval)                                 | Kanali nimetus    | Kanal | Sagedus (MHz) |
|---|-------------------|-------|---------------|
| Kaabeltelevisioonivõrgu vaatajale tähendab see teleri häälestamist vastavatele kanalitele.                            | ETV 2             | E7    | 189.25        |
| 1.juulist 2010 toimub üleminek digitaaltelevisioonile, s.t tavaline teler vajab lisaseadmeid ja head antennisignaali. | Kanal 11          | E8    | 196.25        |
| Eramajadele, kortermajadele ja kompaktselt asuvatele kortermajadele tuleb valida sobiv lahendus.                      | ORT1 Pihkva       | R10   | 207.25        |
| Peab arvestama tehnilisi võimalusi, vaatajate soove ja kanalite edastamisõgusi.                                       | Rossija Pihkva    | R11   | 215.25        |
| Teid võib aidata Tevakaabel OÜ ka Väimelas, Kosel ja Puigal.  | ETV               | RS11  | 231.25        |
| teva@estpak.ee  | Kanal 2           | RS13  | 47.25         |
| tel.78 233 70   | TV3               | RS14  | 255.25        |
|   | VIVA              | RS15  | 263.25        |
|   | ARD 1             | RS19  | 295.25        |
|   | PRO 7             | S20   | 303.25        |
|   | REN TV Est        | E21   | 471.25        |
|   | RTL               | E22   | 479.25        |
|   | **Viasat Explorer | E25   | 503.25        |
|   | **Viasat History  | E27   | 519.25        |
|   | **TV1000          | E29   | 535.25        |
|   | RTR Planeta       | E32   | 559.25        |
|   | Euronews          | E34   | 575.25        |
|   | Pervõi Balt       | E38   | 607.25        |
|   | Eurosport         | E40   | 623.25        |
|   | Cartoon Network   | E44   | 655.25        |

\*\* 1. jaanuarist 2010.a.tuleb uus kanal.

Muudatuse põhjuseks on nende teleprogrammide tootja Viasat World otsus.

See otsus ei puuduta mitte ainult Tevakaabel OÜ-d, vaid Eesti kõiki kaabel-TV operaatoreid, kel tuleb vastavad muudatused oma kanalipaanides teha.

### Reisiklubi rahvale!

5. jaanuaril ootame nii vanu kui uusi klubiliikmeid traditsioonilisele uusaastapeole (vallamaja saal). Seal tuleb vastu võtta otsused 2010. aasta reisiplaanide kohta. Kui käivitub laevaliin Saaremaa-Gotlandi vahel, on üks võimalik variant Gotland. Ja üks väiksem reis võiks olla meie oma kallil kodumaal.

NB! Ära unusta kaasa võtta kohvikõrvast ja mõnda lille sünnipäevalastele!

Kui veab, tuleb väike kontsert ka! Kohtumiseni!

## Võru valla eakate nõukogu uue aasta ürituste plaan

### Tervisepäevad

1. Silmahaigused ja nendest hoidumine. jaan.
2. Silmabussi kutsumine.
3. Tervisenäitajate kontroll (luutiheduse, kolesterooli, veresuhkru-vererõhu) mõõtmine märts

### Tähtpäevad, sündmused

1. Reisiklubi uusaastapidu 05.01
2. Ülevallaline käsitöönäitus aprilli algus.
3. Vallajuhtide vastuvõtt teenekamatele eakatele okt.
4. Eakate päeva tähistamine koos Lasva ja Rõuge vallaga okt.
5. Osalemised memme-taadi pidudel Vastseliina ja Kagu-Eesti peol Viljandis mai, juuni
6. Eakate jõulupeod Puigal ja Parksepal dets.

### Õppekäigud, ekskursioonid

1. Ekskursioon Riiga (Baltezersi puukool, Sigulda, Lido, Riia turg) mai
2. Ekskursioon Gotlandi saarele (kui käivitub laevaliin Gotland-Saaremaa) juuli
3. Kultuurireis Värskasse, Vastseliina, Rogosi mõisa august
4. Öppereis Tartu lilemessile ja Ülenurme muuseumi sept.
5. Palamuse, Mooste linalaada ja Lindora laada külastamine. sept, okt

### Ansambel Vannamuudu

1. Osalemine Võru maakonna ansamblite päeval Missos 4.apr.
2. Osalemine Kagu- Eesti ansamblite päeval Põlvas, apr.

## Lepingulised talihoolduse teostajad Võru vallas eeloleval talvel (250,3 km)

|  |  |
|--|--|
| 1. PVR VEOD OÜ<br>Auto Skania; Auto DAF 13,1 km<br>Parksepa alevik<br>Raiste küla<br>Lapi küla   | Kolepi küla<br>Räpo küla<br>5. FIE AIN LÕIV<br>T-150<br>17,1 km<br>Loosu küla  |
| 2. Tarmo Jürisaar Kõõgiviljad<br>Valtra N 111E; Case JX 1100U<br>33,3 km<br>Tagaküla küla<br>Navi küla<br>Vagula küla  | Kirumpää küla<br>Võrumõisa küla<br>6. FIE EINAR KAHAR<br>MTZ-821<br>21,8 km<br>Loosu küla<br>Navi küla   |
| 3. VÕRUMAA<br>MASINAÜHISTU<br>2 MTZ-82<br>64,9 km<br>Lompka küla<br>Vana-Nursi küla<br>Kusma küla<br>Nooska küla<br>Käätso küla<br>Meeliku küla<br>Kasaritsa küla<br>Hannuste küla<br>Mõksi küla<br>Sika küla<br>Võlsi küla<br>Juba küla<br>Roosisaare küla<br>Meegomäe küla | 7. FIE HEIKKI KEIR<br>JUMZ-6KL<br>14,0 km<br>Kose alevik<br>Meegomäe küla<br>8. PVR VEOD OÜ<br>Komatsu WB 93<br>18,5 km<br>Verijärve küla<br>Umbsaare küla<br>Palometsa küla<br>9. FIE URMAS LAIV<br>Komatsu WB 938-5<br>16,0 km<br>Puiga küla<br>Verijärve küla<br>10. FIE SULEV PENK<br>JUMZ<br>Võru-Väimela-Parksepa kergliiklustee |
| 4. FIE AIN VISSSEL<br>T 150 K<br>40,62 km<br>Kolareino küla<br>Tootsi küla<br>Mõisamäe küla  | 11. OÜ Soojusvara<br>MTZ 825; Valmet 700<br>11,0 km<br>Väiso küla<br>Väimela alevik<br>Kärnamäe küla   |

## Võrdlevad kaugküttehinnad valla katlamajades

Kaugküte valla suuremates keskustes maksab praegu koos käibemaksuga:

**Puigal** – 818,40 krooni MWh, kütteks hakkpuit;

**Parksepal** – 902,40 krooni MWh, kütteks hakkpuit + kütteõli;

**Väimelas** – 954 krooni, kütteks ainult kütteõli.

Abivallavanem Aigar Kalk: „Katlamajad peavad oma soovist hinda tõsta teatama kolm kuud ette. Seni selliseid avaldusi vallale laekunud ei ole. Loodan, et sel kütteperioodil praegune seis ka püsib. Ilma vallaga kooskõlastamata oleks Väimela Vee-Eksperdil võimalik hinda tõsta 1140 kroonile MWh eest, kuid seda siis, kui kütteõli hind veel tõusma peaks.”

## Õnnitleme!

Üks päev kui pärl on teiste seas,  
mis kordub aastas igas eas.  
Ta ikka kiirelt mööda läheb,  
kuid eluks ajaks meelde jääb.

|                   |  |       |
|-------------------|--|-------|
| <b>60</b>         |  |       |
| RAJA MÄESAAR      |  | 8.01  |
| ALEXEY MAKAROV    |  | 17.01 |
| EINART JÜRISAAR   |  | 24.01 |
| SULEV MIKS        |  | 28.01 |
| REIN KOBIN        |  | 23.02 |
| MARVE URM         |  | 28.02 |
| <b>65</b>         |  |       |
| MILVI HÜTT        |  | 5.01  |
| VILME AARE        |  | 17.01 |
| MART JOHANSON     |  | 18.01 |
| <b>70</b>         |  |       |
| TAIMI PUUSEPP     |  | 8.01  |
| KÜLLI-KAI LAURING |  | 11.01 |
| ZINAIDA VIJARD    |  | 17.01 |
| ENN ERNITS        |  | 20.01 |
| LAIN SÜVING       |  | 27.01 |
| PEETER PUNT       |  | 29.01 |
| AIME TOPOLEVA     |  | 7.02  |
| ANNE KOPPEL       |  | 8.02  |
| VÄINO MULD        |  | 9.02  |
| VIIVE SULG        |  | 9.02  |
| ELMAR KANGUR      |  | 16.02 |
| MAIE MÄGI         |  | 16.02 |
| <b>75</b>         |  |       |
| HELGI VAARNA      |  | 7.01  |
| AINO MÄRDIMÄE     |  | 16.01 |
| TAIVO MOREL       |  | 25.01 |
| LEIDA RAITAR      |  | 25.01 |
| <b>80</b>         |  |       |
| ANNA TSUGUY       |  | 15.01 |
| ELVIRA HELETÄHT   |  | 20.01 |
| MARTIN ORRO       |  | 20.01 |
| LEMBI RÄTT        |  | 20.01 |
| ARVED JAUK        |  | 30.01 |
| HELGI RAUDSEPP    |  | 7.02  |
| HANS UNT          |  | 7.02  |
| MAI JAUK          |  | 21.02 |
| <b>85</b>         |  |       |
| LEONHARD PARISON  |  | 7.01  |
| KOIDULA UNT       |  | 14.01 |
| OLEV OTT          |  | 26.01 |
| LEHTE TAMM        |  | 26.01 |
| LEHTE SAAREPUU    |  | 30.01 |
| KALJU KALLAS      |  | 3.02  |
| VALENTINA ONOPER  |  | 11.02 |
| <b>90</b>         |  |       |
| AMANDA RANNA      |  | 1.01  |
| <b>95</b>         |  |       |
| HARALD VEISVER    |  | 1.02  |

## Surume kätt, dirigent Heino Vildo!

28. novembril tuli kultuurimaja kontserdisaal pilgeni rahvast täis, et osa saada 30 aasta pikkuse dirigendistaaziga muusiku Heino Vildo 60. aasta juubelist.

Seda, mida tähendab suure kollektiivi juhtimine, kooshoidmine ja järjepidevuse säilitamine, teab ainult see, kes taolist koormat ise vedanud. Annaks taevas veel palju jõudu, et kaunis ja heal tasemel puhkpillimuusika Võrust ei kaoks!

Peale dirigendiameti on juubilar muusikakoolis üles kasvatanud põlvkonna noori flöödimängijaid, on töötanud mõnda aega ka Võru lastemuusikakooli direktorina (praegu erialaõpetaja) ja aidanud kodukoha (Kose) probleeme vallavolikogus tõstatada.

Jõudu, head tervist ja veel pikki aastaid koos muusikaga soovivad ka

vallarahvas ja valla ajaleht

## Teenekad talvekuude juubilarid, kel aastaid üle 70

**Õie Laanekivi** – kauaaegne Kolepi kooli pedagoog, kooli mälestuse jäädvustaja, mitme ajalugu käsitleva raamatu autor.

**Antonina Änilane** – kauaaegne Parksepa kooli pedagoog.

**Gerta Uibo** – ingerisoomlaste seltsi liige, oma rahva keelsete laulude ja luuletuste autor.

**Küll-Kai Lauring** – pika staažiga meditsiinitöötaja.

**Leida Raitar** – teenekas zootehnik endises Väimela NST-s.

**Olev Ott** – kauaaegne teeneline metsandustöötaja, pika staažiga laulja Kolepi segakooris.

**Laine Süving** – kauaaegne Puiga lasteaia juhataja.

## Manala tee on lahkunud



Ja kunagi kohtume taas  
helevalge tunneli lõpus.  
Linnutee udusinises valguses  
igatseva leinapaju valu varjus  
teenäitajana ootad meid sa...

MAIA TRUU  
HANS PAAL  
VLADIMIR TSUGUI  
TAIVO SAMOSON

29.07.1948 – 7.10.2009  
12.09.1932 – 15.10.2009  
4.10.1965 – 8.11.2009  
6.10.1943 – 20.11.2009

## Palju õnne, juubilar Õie!

Õie, täpsemalt Õie Laanekivi, on jõululaps, sündinud lausa esimesel jõulupühäl 25. detsembril, ja selle lehenumbri ilmumise ajaks tegemas ettevalmistusi, et tähistada üht päris suurt ja ilusat juubelit.

Juubel on elu verstaapost, mis sunnib korraks peatuma ja tagasi vaatama. Seda aga, millele rõõmuga tagasi vaadata, on Õie elus kadestamisväärselt palju. Veetnud tööaastatest (erialaks algklasside õpetaja) enamiku Kolepi koolis, mis õnnetu juhu tõttu hävis tulekahjus 19. veebruaril 1975, ei suutnud Õie rahulikult pealt vaadata vana auväärse kooli asukohta hävimist. Imetusväärse organiseerimistöo tulemusena avati 18. augustil



2002 Kolepi kooli mälestuskivi, mille ümbruse kaunistamine, korrashoidmine ja seal vilistlaste kokkutulekute korraldamine on praegu Õie südameasjaks. Seda

Kõike tasu või tänu ootamata.

Kolepi küla rahvas ja ajalooline Kolepi koor võivad Õiele tänulikud olla raamatute eest, mis ei ole lasknud selle kandi rahva elu ja tegemisi aegade hämarusse vajuda. Õie sulest on ilmunud „Kolepi kooli radadel”, „Laulu ja puhkpillimuusikaga läbi kolme sajandi” (koos Helgi Noormetsaga) ja selle aastanumbri sees „Küladeel esivanemate jälgedes”.

Tänu Sulle, Õie, kõige senitehtu eest! Andku taevased jõud tuge ja tervist jätkamiseks! Ja muidugi ilusat juubelpäeva, häid jõulupühi ja väga head uut aastat!

Vallarahvas, valla ajaleht ja isiklikult Helgi

## Kolepi küla ajalooost

(Algus lehes nr 69)

See sidematerjal on osutunud väga vastupidavaks. Mõned hooned, mis selle abil üles laoti, on säilinud tänapäevani. Heaks näiteks selles osas on Soe külas (praegune Kolepi) Puustusmaa talu hooned (nende vanus ulatub üle 200 aasta). Praegu elab seal Serikovi perekond. Vana talumaja on oskuslikult laiendatud: II korrus peale ehitatud, kõrvalhooned (laut) ühendatud elumajaga. Aga ehitusstiil on ikka see vana ammune ja kodu näeb välja omapärane ja kaunis.

Lupja, mis oli koostisosaks segu valmistamisel, leidis Rõuge kihelkonna mail küllaladalt. Et sideaine oleks tugevam, töödeldi toorlupja lubjapõletusahjus. Olen üht sellist ahju näinud Mõksi ja Hannuste küla piirimail Rõugesse viiva tee ääres. Olin tookord alles väike, aga meelde on jäänud kõik, mis ema lubjaahju kohta rääkis.

Endistest mõisahoonetest on kõige vastupidavamaks osutunud lauda- ja tallihoone: seinad on veel püsti. Ehitusmaterjal sama, mis viinaköögi puhulgi. Mõisahooned asupaigast loode suunas on märgatavalt mingi hoone alusmüür. Mis see olla võis, ei teadnud külaelanikest enam keegi öelda.

Veel hiljuti olid olnud ka mingid fotod mõisast. Neid ei õnnestunud mul saada, sest olid juba kellelegi ära antud.

Kõige rohkem ja tõepärase-

mat teavet mõisa ajaloo kohta pakub Riia ajalooarhiivis olev saksakeelne trükis „Das baltische Herrenhaus” (Balti mõisad) ilmunud 1850.a. Selleni pole mul veel õnnestunud jõuda.

### Sarve talu ja Puustusmaa suguvõsa

Uue-Saaluse Mõisamäe poolt Kolepi külla jõudes on paremat kätt esimene Sarve talu.

1. Jaan Puustus (1795-1853) elas Sossi külas Vastse-Kasaritsa mõisapiirkonnas.

2. Peep Jaani poeg Puustus – Puustusmaa (1821 – 1901), abikaasa Leeno Kits Koljoreino külast.

3. Jakob Peebu poeg Puustusmaa ( ), abikaasa Ann Veski Peebu tütar (1843 – 1898).

4. Juhan Jakobi poeg Puustusmaa ( ), abikaasa Amalie Sammal.

Juba oma varajasest lapseast mäletan, et selles kodus olid ukse käepidemed kõik loomasarvedest. Eks sellest vist talu nimigi. Või oli hoopis vastupidi? Talu nime ja selle elanike kohta ütles Ludvig Raudsepp Lõvaski talust nii: „Esä oll sarv, poig oll Sarv, a pojapoig oll Rõngassarv”.

Vastse-Kasaritsa mõisapiirkonnas Sossi külas elasid Puustusd. Arvatavasti said nad selle nime oma elupaiga looduskeskkonna järgi: puustus – kõnnu-maa, väheviljakas.

19. saj esimesel poolel andis Vastse-Kasaritsa mõisnik oma

orjadest tööliste elamiseks mõisa äärealadele talukohti. Ka Puustusd said maa. Nii tekkis perekonnanimi Puustusmaa.

Sarve talu esimeseks peremeheks oli Peep Puustusmaa ja tema abikaasa Ann Veski Peebu tütar. Nende lapsed olid: Peeter, Juhan, Katri, Andri, Liiso, Jaan, Kusta, Ann.

Kõik taluhooned on ehitatud kohalikust ehitusmaterjalist Peep Puustusmaa pere poolt ja on tänaseni alles. Talu park – aias väärivad tähelepanu kaks iidset puud: tamm ja kastan. Tamm on aukartustäratavalt jämeda tüvega, mis paari meetri kõrguselt kolmeks hargneb. Võib oletada, et see oli esimene puu, mis pandi kasvama koduaia nurka kodutalu tähiseks. Vanuseks võib puule pakkuda ligi 200 aastat. Nime-taksin ta Peebu tammeks.

Kastan on tunduvalt noorem: umbes 150 aasta ringis. Juta Kama teadis rääkida ka kastani sünniloost. Peebu pojapoeg Jaan käinud väikse poisina koduaias ringi, kastaniseeme peos, ja otsinud sellele sobivat kasvukohta. Poetanudki viimaks aia äärde tammest kümmekond meetrit edasi. Nii sündis Jaani kastan. Praegu on ta täies jõus ja ilus. Üks haru on küll ära lõigatud, kuna segas liiklust teel, aga see pole ta ilu vähendanud.

ÕIE LAANEKIVI  
(Järgneb)

Toimetaja: HELGI NOORMETS

Fotod: erakogud, MAIDU JAASON, PEETER HAUG, GEORG RUUDA

Trükk: AS Võru Täht. Tiraaž 750.